

במשפט תפדה

הארות על חג השבועות
ותהליכי הגאולה
וחידושים על מספר פרשיות
בתורת הגילגול

מאת האדמו"ר מרחלין

במשפט תפדה

הארות על חג השבועות
ותהליכי הגאולה
וחידושים על מספר פרשיות
בתורת הגילגול

מאת: האדמו"ר מרחלין

בהוצאת יקצ"ן חי
עמותה מלכ"ר דחסידות רחלין

רחוב נג'ארה 4, גבעת שאול, ירושלים ת"ו
ת.ד. 34194, טל': 02-6520002

כל הזכויות שמורות לאדמו"ר מרחלין
כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
הערה: ספרים אלו הינם שכתוב, מילה במילה,
של שיעורים שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א ברחבי הארץ
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי

הקדמה

ישתבח הבורא ויתעלה היוצר על כל החסד שגמל עמנו עד עתה אשר זכינו לחבר חיבור קצר לזיכוי הרבים על חג השבועות וספירת העומר - למען ידעו כל יושבי תבל שתורתנו קדושה וטעמיה כמוסים. ופרטנו מעט מכתבי האריז"ל למען ידעו את גודל הארה הנמצאת בעולמות בזמן מתן תורתנו. וכן צרפנו מעט חידושי תורה ודרך הסתכלות על מספר פרשיות התורה וכיצד לפרש מעשים רבים המצביעים בעליל על תיקונים עליונים והארות שזכינו ע"פ תורת הגלגול. ע"פ המובא בספר הקדוש 'חסד לאברהם': "שכל צדיק בא לתקן את חטא אדם הראשון". ועל פי כלל זה היקשנו להרבה פרטים בפרשיות להבין מידה כנגד מידה כיצד דבר בא לתקן עניין חטא אדם הראשון. והשם הרחום האיר את עינינו ואנו תקווה שכיוונו אל האמת ואם ח"ו שגיננו והוא רחום יכפר עוון - והתכוונו לעשות לו נחת רוח ולהגדיל תורה ולאדירה! ואם נמצא בכתובים איזה חידוש שחידשנו וחשבנו אותו מחודש ולא ידענו שקדמונים חידשוהו קודם לכן אזי ברוך שכיוונו לדעת גדולים והם ימחלו לנו!

ודווקא צרפנו החידושים על הפרשיות בתורת הגלגול ובעניין תיקון חטא אדם הראשון לחיבור על חג השבועות להורות שהתורה כולה מסתרים ומחמדים ואין אנו משיגים אפס קצהו כי סוד השם ליראיו! וקראנו לחיבורינו הצנוע: "במשפט תפדה" לרמוז את שם המחבר וגם לדעת שהכל יביא יתברך במשפט ולעיתים תיקון מתגלגל בדורות רבים עד תיקונו ויש דין ויש דיין ורק אנו קצרה ראיתנו!

המחבר

תוכן העניינים:

3	הקדמה
5	במשפט תפדה
10	חידושים על מספר פרשיות בתורת הגילגול

במשפט תפדה

רצינו לדבר בעניין הבניה הרוחנית של עם ישראל. אנחנו נמצאים כרגע בימי ספירת העומר ומתקרבים לשבועות. ידוע שבזמן הזה של ספירת העומר זה זמן של בניה. עם ישראל, שהיינו בגלות מצרים היינו ממש בבחינת קטנות דמוחין, ככה זה נקרא בפנימיות התורה, היינו משועבדים לא רק בגוף, אלא גם בנפש, ברוח. זאת אומרת, שאם היינו מגיעים לשער ה'נון', (שער ה-50), לא יכולנו להינצל משם. לכן השם יתברך כפי שמובא בכתבי האר"י ז"ל בגאולת מצרים הכניס אורות גדולים מאוד במכה אחת, כמו שאומרים, זה נקרא מוחין דגדלות שהרי הסדר הרגיל זה סדר של עיבור, יניקה, מוחין.

קודם אדם הוא עובר אחר כך הוא יונק ואחר כך הוא נהיה בוגר כך גם עם ישראל אם אנחנו מושלים אותו לאדם, אז יש לו את השלבים האלה. במצרים אנחנו היינו בחינת עיבור, והשם יתברך רצה לגאול אותנו להוציא אותנו מהגלות הזו של מצרים שהיה שם יניקה קשה לס"א והיו שם שפיכות דמים על מנת להוציא אותנו משם היה צריך להכניס אורות גדולים בתוך עם ישראל. בכלל אי אפשר להבין את טעמי המצוות בלי להבין קצת את המבנה של העולמות כפי שמלמדת אותנו תורת האר"י ז"ל, הקבלה.

יש ארבע אותיות לשם השם י-ה-ו-ה כל עניני העולם הזה מנוהלים על ידי ה-ו' ו-ה', ה-ו' נקראת ע"י האר"י זעיר אנפין ו-ה' נקראת המלכות הנוק'. היחס של ה-ו' עם ה-ה' זה בחינת היחס של קודשא בריך הוא עם שכינתא, בחינת היחס של השם יתברך עם כנסת ישראל, כנסת ישראל - היא סך הכל נשמות עם ישראל, עם ישראל מופקד על תיקון הבריאה מבחינה מוסרית, מבחינה רוחנית. אחרי שאדם הראשון נכשל, כל נשמותינו היו כלולות בנשמת אדם הראשון, אז התפקיד של תיקון העולם עבר לעם ישראל עד שנגמור לתקן את מה שצריך ואז אנחנו נתאחד מחדש ונהיה נשמה אחת גדולה כמו אדם הראשון ואז אנחנו נעלה מעל המדרגה שלו, שהיה לפני החטא וככה אחר כל העולמות ככה כותב הרמח"ל כל העולמות יתעלו ויתעדנו ויהיו עולמות רוחניים של קבלת השכר לעתיד לבוא. אז עד שבא המשיח וגומר את המלאכה אנחנו בעולם התיקון.

אם כן, התחלתי להסביר שהקשר של השם יתברך עם עם-ישראל במצרים, בזמן הקשה של השעבוד, היה בחינת שאמרו הרשעים שונאי ישראל, אמרו אז המיצרים שלכאורה כביכול אלוקים של אלה יושן, כביכול השם יתברך לא משגית, אז לכן הם חישבו את הזמן ואמרו: "הבה ניתחכמה לו". ובאמת כדי שלא תתבטל הבחירה כמו שיש כוח רוחני לקדושה ככה יש לעומת זה כוח רוחני מסוים גם לצד שכנגד גם לצד הטומאה.

ולכן חרטומי מצרים הייתה להם השגה מסוימת על הזמן המשוער ומתי צריך להיוולד מושיען של ישראל, הם גם ידעו שהוא לוקה במים ולכן אמרו להשליך ליאור את כל הזכרים. הם לא ידעו אם הוא יהודי או גוי, אז הם גם היו מוכנים לשלוח גם את הילדים שלהם להטביע אותם ביאור, העיקר שלא יוולד בחינת מושיען של ישראל. הרי מושיען של ישראל זה אדם בשר ודם שהוא מקבל תפקיד, מקבל סיעתא דשמיא והוא גואל את העם ושונאי ישראל במצרים אז, ידעו את זה ורצו למנוע את זה, "הבה נתחכמה לו", רצו בחכמה שלהם למנוע. ועובדה שהם ראו שמשו רבנו באמת לוקה במים, רק הם לא ראו שהוא לוקה במי מריבה והם גם ראו שהוא נולד ובאמת באותו יום הוא נולד, הם רק לא ראו שבסוף השם יתברך עשה תחבולות ובסוף פרעה גידל אותו בתוך ביתו.

כך השם יתברך חושב להביא את הגאולה והוא מביא אותה בהיסח הדעת ובתחבולות גדולות, כמו הגאולה הראשונה ככה הגאולה האחרונה. אם כן גלות מצרים, בגלות מצרים

היה מצב של מוחין דקטנות היה מצב שהקשר בין הקב"ה לעם ישראל היה רופף ולכן רק מתי שעם ישראל התחיל לצעוק לשם באמת עלתה שועתם השמימה, והוא החליט לגאול אותנו. אבל בתקופה של שפיכות הדמים, אומר האר"י כביכול השם יתברך לא השגיח, כי הרי כתוב: אם אתם תלכו עימי בקרי אני אלך עמכם בחמת ק-ר-י, זאת אומרת כביכול השם יתברך לא משגיח כמו שהיה משגיח בזמן של גילוי פנים.

האמת שיש השגחה וכל הזמן יש השגחה, אבל אז ההשגחה בדינים בשמות אלוקים, במקום בשמות ההויה שזה שם של רחמים; אז בזמן הגלות במצרים היה שם בחינת שמות אלוקים, עד שהשם יתברך החליט להתגלות ולהכניס שפע אלוקי בתוך כנסת ישראל, להעביר את השפע לבנים, שזה בחינת נשמות עם ישראל, לעלות אותנו שם במכה אחת לדרגה מעל הטבע לגמרי. כמו שהיינו בזמן קריעת ים סוף, כמו שהיינו בזמן מתן תורה, כמו שהיינו בזמן הגאולה ממש של מצרים; כל הדרגות האלה שהיו, הם באו במכה אחת ולכן לא היה זכות ולכן האור הזה הסתלק ולכן עד קבלת התורה יש את הזמן של ספירת העומר, שכל אחד מאתנו עובר תיקונים וניסיונות וגם כן כנסת ישראל והבחינה שמשפיע לכנסת ישראל שזה בחינת ה-ו' של שם ההויה צריך להבנות ולהתגדל עד שמגיע מצב שההשפעה האלוקית והקבלה של השפע האלוקי ביום שבועות הוא במקסימום הניתן.

השם יתברך מנהל את העולם בכמה דרגות של השגחה, אם זה רחמים אין סופיים, אם זה ברחמים מרובים, חסד ויש בחינה של דין ויש דין קשה, יש כל מיני דרגות של התגלות ודרגות של המתקה. כל זה, זה מובא בלשון של האר"י בחינת פרצופים; יש חמישה פרצופים: אריך, אבא, אימא, ז"א ונוק'. כשההנהגה היא בחינת אריך, זה בחינה של נראה להם כזקן עם זקן-לבן, זה בחינת רחמים גדולים, י"ג מידות הרחמים. ובאמת בחג השבועות יש את הזמן הזה של י"ג מידות הרחמים זמן של גילוי גדול מאוד, הארה גדולה מאוד, שעובר ל-ה' של שם ההויה דרך ה-ו', ה-ו' מתחבר עם ה-ה', בחינת זעיר אנפין מתחבר עם הנוק', קודם כל בונה אותה ואח"כ מתחבר איתה, בחינת משפיע ומקבל, ואז זה עובר לבנים, לנו - לעם ישראל.

והתיקון הזה שאנחנו עוברים עכשיו, זה תיקון שהיה אחרי יציאת מצרים, כמו שאמרנו שהתחילה הגאולה זה היה בחינה של הרבה, ריבוי של אור, אחר כך יש הסתלקות של האור, כי אין זכות, אז האור מסתלק ואז יש את כל המעבר הזה במדבר לענין של העומר, של ספירת העומר; וגם כיום, כל שנה המחזוריות הזו חוזרת. אז גם בפסח יש את הגילוי הגדול, בליל הסדר ואחר כך יש הסתלקות האורות ואחר כך יש את הבניה מחדש, במשך ספירת העומר. בהתחלה זה ימים קשים, כידוע, אחר כך מל"ג בעומר והלאה זה כבר המתקה יותר, ומגיע הזמן של ערב שבועות; על ידי תיקון שבועות שאנחנו עושים בלילה, על ידי לימוד התורה אנחנו גורמים להתגלות של התורה למעלה, זה בחינת נתינת כתר לזעיר אנפין, מעלים את הזעיר אנפין שהוא מקבל הארה ישירה באריך. זאת אומרת הוא גם מקבל באופן כללי מאבא ואימא, ואבא ואימא גם מחולק לבחינת ישראל סבא ותבונה שזה החלק התחתון.

זאת אומרת הוא מקבל הארה תחתונה של מוחין דקטנות, אחר כך מקבל הארה גדולה יותר של מוחין דגדלות של אבא ואימא עילאין, ואחר כך הוא מקבל ישר מאריך, עולה לאריך בחינת השתוות הצורה. מה זה אומר בלשון בני אדם, זה אומר שההנהגה של העולם הזה, שזה בחינת ו' מגיע להשתוות של קוצו של י', מגיע להשתוות, זאת אומרת מגיע לרחמים גדולים מאוד. ובאמת נשאלת השאלה, למה דווקא במתן תורה ההנהגה היא בחינת רחמים כל כך גדולים? ובאמת התשובה היא שהתורה זה באמת רחמים גדולים, כי רק דרך התורה

אנחנו יכולים לתקן את עצמנו, יכולים לתקן את העולם, יכולים לעשות לו יתברך נחת רוח, נוחלים את עולם הבא - הכל רק בזכות התורה.

אנשים לפעמים מקטרגים, אומרים: 'מה אנחנו צריכים את כל המצוות, את כל ההלכות, את כל העניינים'. אבל בלי כל המצוות האלה אין אפשרות לתקן. ככה השם יתברך ברא את כל העולמות, את כל הקומות, שאי אפשר לתקן בלי תורה ומצוות ומעשים טובים. ולכן זה שהוא נתן לנו דרך תיקון, נתן לנו תורה כזו, שאין לה סוף, ויש תורת האצילות, בריאה, יצירה, עשיה; בדרך כלל אנחנו מכירים בקושי את תורת העשיה, בחינת הלכות. תורת האצילות מי מכיר? -מעטים. אם היינו מכירים את כל התורה, על ארבע עולמותיה, היינו מבינים אולי קצה של משהו מהרחמים שהשם ריחם על עם ישראל, ש"בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו", "והבדילנו מן הטועים", ולכן בזמן של שבועות יש התגלות של הרחמים האלה, של אריך, של הכתר, רחמים גדולים מאוד. והם נעשים דווקא על ידי זה שאנחנו לא ישנים בלילה ואנחנו גורמים על ידי לימוד תורה להארות האלה של הכתר להופיע בעולמות העליונים.

גם יש איסור תשמיש באותו לילה, כי הזיווג נעשה למעלה בלי שאנחנו צריכים לעורר אותו מלמטה, אלא רק על ידי לימוד תורה. העניין של הטבילה באשמורת הבוקר, שהולכים לטבול במקווה, זה ענין שלוקחים את הכלה לטבול לפני שהיא מתחתנת עם קודשא בריך הוא; לכן, כל מי שיכול לטבול אחרי תיקון ליל שבועות בלילה, אז הוא משתתף בשמחה הזו של חתן וכלה "ישיש עליך אלוקיך כמוש חתן על כלה", זה דבר חשוב מאוד מאוד. זה גם כן גורם להמתקות גדולות וגילויים גדולים.

אם כן אנחנו רואים שכל המסלול: מפסח, מגלות מצרים עד קבלת התורה, זה הכל ענין של תיקונים שאנחנו צריכים לעבור, ולהתגבר עד להגיע לתקן את העולם במלכות ש-ד-י, שנגמור לתקן את העולם, אז ודאי תבוא גאולה שלימה במהרה בביאת משיח. עכשיו זה בקשר למחזוריות הזו השנתית, אפשר לומר שבמשך ששת אלפים שנות תיקון, בכל פעם, בכל דור ודור מנסים להקים בעם ישראל, חכמי ישראל מנסים להכשיר את הדור מנסים להקים קומה שלימה של קדושה שתגמור את תיקון הבריאה והדבר הזה דורש הרבה התעלות, גם מצד החכמים, גם מצד העם וזה נעשה שלב אחר שלב.

אנחנו זוכים בדור הזה שיש התעוררות גדולה של לימוד התורה ושל חזרה בתשובה, הדברים האלה קורים כי ישנם צדיקים שמוסרים את נפשם על תיקון עם ישראל ואז אפילו בזכות מעטים, מזכים את הרבים, מאירים להם הארות גדולות והנשמות שיושבות בחושך, כמו בגלות מצרים, בחינת עשוקים בתוך הטומאה, מקבלים הארה גדולה ואז הם מתחילים להתקרב ולהתעורר ואז צריכים להכשיר אותם בלימוד תורה של הפשט ואחר כך של הסוד, בחינת עבודת נפש, כדי לבנות אותם.

יש הבדל גדול מאד בין אדם שהוא בנוי היטב מבחינה רוחנית, לא רק בידיעות של התורה. לצערנו, בדור הזה, שהוא דור קצת יתום, אנחנו תמיד נותנים דגש בעיקר על ידיעות התורה, על ידענות, כן, לדעת הכל ולפעמים זה לא לשם שמים לדעת הכל, אבל רוצים לדעת. יש בזה צווי, כן, שצריכים לדעת את התורה וצריכים לדעת את אלוקי אביך ולעבדו, מצד שני לא פחות חשוב, אולי יותר חשוב, שגדול לימוד תורה שמביא למעשה; זאת אומרת, אנחנו צריכים ללמוד על מנת לתקן את עצמנו ולתקן את העולם ולהתעלות ולעשות נחת רוח אמיתי לשם יתברך ולא שהלימוד יישאר סתם כקומץ של הלכות, או כקומץ של דעות או דברים שנראים מאד יפים, אבל לא תמיד יורדים למעשה.

התחלתי לומר שבכל דור ודור חכמינו מנסים להקים קומה שלימה, שאולי תצליח לתקן

את כל הניצוצות שצריכים לעלות, לגמור את התיקון של הבריאה. ועד היום הזה, עד הדור שלנו, לא זכינו שהתיקון ייגמר. בכל דור ודור יש תיקונים שנעשים, תיקונים גדולים. ואחר כך הסי"א הכללית, בחינת יצר הרע, נלחם בקדושה, ומכשיל את התיקונים ולפעמים גורם שבירת הכלים מחדש, כמו שהיה לפני הבריאה. וזה העניין של חורבן בית המקדש, בית המקדש בגלל העוונות נחרב, בית ראשון, בית שני, זו בחינת שבירת הכלים, האורות נגזים. זו הבחינה הזו של שכינה נסתלקה לרקיע השביעי והבנים נלקחים לשבי, מה שהיה בחוץ לארץ, זה הבחינה שהנשמות נעשקות על ידי הסי"א וצריכים להתחיל את הכל כמעט מחדש. כך היה בבית ראשון, כך היה בבית שני ועד עכשיו אלפיים שנה, עם כל גדולי ישראל הקדושים והטהורים שבאו, כמו האר"י והבעש"ט והגאון מוילנא, וכל גדולי ישראל העצומים שבנו קבוצות קבוצות של תלמידי חכמים וצדיקים ועשו עבודה רצינית ביותר; למרות הכל, אנחנו בדור הזה עוד רחוקים מלהגיע לתיקון הסופי, צריכים עדין לבנות כל נשמה ונשמה. והבניה שאנחנו זקוקים בדור הזה, זו בניה פנימית אמיתית מאד, שיש לה שני חלקים, יש את החלק המופשט, שזה יסודות שבאים מפנימיות התורה, שזה הנושאים שאנחנו מדברים עליהם בעבודת הנפש, מה זה תיקון ומה התפקיד של עם ישראל ומה התפקיד של תורת ישראל וכל הדברים הגדולים.

ויש את הכללים היותר קטנים שבתוך נפש האדם, איך האדם עצמו בנוי מבחינה רוחנית, איך הוא מבין את הניסיונות שהשם יתברך מנסה אותו, איך הוא מתמודד איתם, איך הוא מכיר את היצר הפרטי, איך הוא מכיר את היצר הכללי, איך הוא מגיב לכל מה שקורה לו. ויש הבדל עצום בין בן-אדם שכבר קורא בספרים שלנו, של עבודת הנפש, לבין בן אדם שעדין לא נגע בחומר הזה, יש הבדל עצום במדרגות ואם אנחנו נזכה שכולנו נלמד בספרים האלה, כל עם ישראל יזכה במהרה. וזה מה שאנחנו מנסים פה אצלנו, במסירות נפש לזכות את כולם. אם נדע את הכללים האלו של המלחמה הזו, של הדביקות בשם, של הכרת עצמו, של תפקיד האדם ואיך להבין את זה בתוך המציאות, איך לחיות את התורה באמת על כל צעד ושעל, אנחנו נגרום בעזרת השם להעלאה של הרמה הרוחנית של עם ישראל ונחת רוח גדול להשם יתברך, דבר שבהחלט מקרב אותנו בעזרת השם לגאולה השלימה.

העניין הזה שאני מסביר, הוא ענין חשוב מאד, יש דוגמאות אין סוף איך אדם מתמודד כאשר הוא כבר בנוי מבחינה רוחנית, יודע את הכללים של המלחמה הרוחנית, יודע את התחבולות של היצר הרע, יודע איך להכניס לו מכה על כל מכה. בדרך כלל בן אדם הוא אנוס כזה, שאם יש איזה ניסיון הוא נופל, והוא לא יודע בכלל שהוא נפל. ולא יודע איך לצאת, הוא לא מבין מה היצר עשה לו, הוא לא מבין מה השי"ת רוצה ממנו, הוא לא יודע בכלל איך להתמודד עם זה; ואז הוא חי באיזה עולם דמיוני. מצד אחד אם הוא זכה קצת ללמוד תורה, או אפילו הרבה ללמוד תורה, הוא חושב שיש לו אמונה, הוא חושב שהוא עובד את השם, הוא חושב שהוא בסדר גמור, מצד שני בתוך הניסיונות בחיי היום יום, הוא נופל ולא יודע מה לעשות בכלל, ואז הוא מתייאש ואומר, כמה אני לומד, כמה אני משנן ועדיין אני כמו שהייתי לפני עשרים שנה.

ולכן זה חשוב מאד ואני כרגע לא מפרט יותר מדי, זו רק הקדמה כזו לשיעורים הבאים, בעזרת השם בשיעורים הבאים, אם ירצה ה', בלי נדר, נביא דוגמאות מהחיים מאנשים שאני פוגש במסגרת הייעוץ, כמובן בשינוי פרטים מוחלט, כדי שאף אחד לא יזהה, אפילו הבן אדם עצמו לא יזהה את המקרה, וננתח בכמה מילים איך הבן אדם הזה נפל ומה היה הניסיון שלו ואיך הוא היה צריך להגיב, ואיך הוא היה צריך להבין את מה שקורה לו, ולקחת את הכוחות נפש שלו ולהילחם.

ודאי וודאי שכל מלחמת ה' בעמלק, זה כמו שניצטוונו, וגם מבחינה נפשית של האדם, העמלק הפנימי שלו, היצר שלו וגם העמלק הרוחני הכללי שנלחם נגד עם ישראל. אם אנחנו לא נתפלל לה' ונצעק אליו שיציל אותנו, אנחנו לא נוכל לו, אין שום ספק, לא שאנחנו גיבורים גדולים, אבל אם גם לא נעשה את ההשתדלות הנפשית והרוחנית בעבודת השם הנפשית, אז אנחנו מחסירים מהעבודה שהוא יתברך חפץ בה ואז המצוות הופכים להיות מצוות אנשים מלומדה. ואמונה, זה הופך להיות תיאוריה יפה, ככה שמספרים לילדים מידי פעם, ואנחנו לא חיים את זה בתוך החיים, לא מבינים את הניסיונות שהשם שולח.

חידושים על מספר פרשיות בתורת הגילגול

בעניין תורת הגילגול, ידוע שבכל דור ודור גדול הדור באותו הדור, גם כן כל הדור, כולו הם אחראים על תיקון חטא עץ הדעת של אדם הראשון. וזה מפתח גדול להבין הרבה סודות בפרשיות למרות שככל שמתרחקים מתחילת התיקון ע"י אברהם יצחק ויעקב קשה יותר להקיש. מצד שני אין דבר אחד בתורה סתם ויש הרבה דברים מעניינים.

אמרנו שעיקר הפגם שנעשה בעץ הדעת זה היה בפה, בפה של אדם הראשון, גם מהבחינה הזו שאכל מעץ הדעת. וגם כתוב שהוא היה כפוי טובה וגם הטיח דברים כלפי מעלה. ולכן משה רבנו שהיה תיקון שלו, היה צריך לתקן את הפגם של אדם הראשון, היה כבד פה וכבד שפתים, מידה כנגד מידה.

גם הפגם נעשה על ידי חוה, היא הפילה את אדם לתוך המים הזדונים, בתוך התאוה. וככה גם בתיה, בת פרעה, בת-י-ה, בת השם, זאת חוה, היא הצילה אותו, את משה מהיאור. כמו שהיא פגמה באדם הראשון וכפי שידוע שאדם חוטא הוא הופך להיות ברשות הס"א ככה בתיה שהייתה צדקת הייתה ברשות פרעה, שזה ראש הס"א, הוא הנחש.

וכפי שהחטא גרם לזה שאדם הראשון המליך את הס"א עליו ועל העולמות, נתן כוח, ככה משה היה צריך לגדול בבית של פרעה להוציא משם את הניצוצות ולכן הוא היה הולך ומוריד לו את הכתר יושב על הברכיים שלו ומוריד לו את הכתר, מתקן את מה שהוא נתן לו כוח בפגם של אדם הראשון.

אמרנו עוד שהמדבר הוא כנגד גן עדן, שבגן עדן היה כל טוב ולא שמעו בדבר השם, במדבר אין שמה כלום רק שמיים חום וקור ונחשים ועקרבים, כנגד גן עדן שהיה מכל טוב ולא שמרו את מה שהיו צריכים לשמור, כך נדרשו במדבר לעבדו ית'.

גם בגן עדן היה מותר להסתובב בכל הגן רק היה אסור לאכול מעץ הדעת. ככה אנחנו רואים במדבר שעמוד האש ועמוד הענן על פי השם הם נסעו ועל פי השם הם עצרו, לא היה להם חופש פעולה להסתובב כמו שהיה בגן עדן. הם חטאו אז ככה במדבר היה צריך להיות הכל ע"פ השם. וגם אנחנו רואים כמה תיקונים של אוכל: המן במדבר שהיה בו טעם, כל טעם; הרי היה מותר להם לטעום מכל העצים שבגן, חוץ מעץ הדעת טוב ורע, והמן הם היו טועמים כל אחד את הטעם שהוא רצה, לתקן את העניין הזה.

אמרנו שהסנה הוא כנגד עץ הדעת טוב ורע, שעץ הדעת טוב ורע היה תאוה לעיניים, הסנה זה סתם איזה שיח פשוט, זה העניין הזה שהסנה בוער ואיננו אוכל. בדרך כלל כשאדם יש לו תאוה לא לשם שמים זה גורם לו שבירת הכלים, הוא אוכל מזה והוא נופל מבחינה רוחנית; אז העניין הזה שהסנה בוער זה העניין של התאוה שבוערת, אבל "איננו אֶפְל" כי זה לשם שמים, זה התיקון של עץ הדעת ולכן ה' התגלה למשה דווקא בסנה לתקן את העניין של אדם הראשון שהוא פגם בעץ, להראות לו שתאוה לשם שמים, כאשר האדם מתאוה לשם יתברך אינו נפגם ו"איננו אֶפְל".

וכפי שה' קרא לו "אֶפְל", אחרי הפגם אז שמה הוא קורא למשה גם כן בסנה. והנעליים שזה עיקר הלבוש, כי כתוב שלעולם אדם ימכור ספר תורה ויקנה מנעלים לרגליו, כי לפי הפנימיות המנעל שומר מהיניקה של החיצוניים. אז אמר לו להוריד את הנעליים "של נעליך מעל רגליך" כנגד הכותנות-עור שהיה צריך לעשות לו אחרי הפגם! העניין של 'סר לראות' זה כנגד הראיה של תאוה לעיניים שהיה בעץ הדעת, בגלל שהסתכלו על עץ הדעת היה בזה תאוה. עכשיו צריך להתאמץ בקדושה לתקן את זה, זה לעומת זה 'סר לראות'.

אז ידוע שאדם הראשון פגם ק"ל שנה כי פרש מאשתו, פגם בברית והניצוצות ירדו למצרים,

זה כתוב באריז"ל ועכשיו משה רבנו היה צריך לתקן את העניין הזה. אדם הראשון פגם בגלל אשתו, אז עכשיו אשתו של משה, ציפורה, היא זו שצריכה למול את הילדים שלו, לתיקון הברית. היא מלה אותם, משה לא זכר למול את הבנים, כי היא גרמה לענין הזה, בגלל שהוא פרש ממנה אז היא הצילה אותו, כפי ששמה היא גרמה לפגם, פה היא גורמת לתיקון היא מלה את הילדים; הילדים- כנגד קין והבל.

אדם פרש מאשתו, "בזכות נשים צדקניות נגאלנו ועתידים להיגאל", שבמצרים הנשים התייפו בשביל שהגברים יעסקו בפרו ורבו לשם שמים, להוציא את הנשמות שבגוף כדי להביא את הגאולה, זה כנגד זה שהם פרשו - שהוא פרש מחוה בגלל החטא שחוה גרמה לו, אז הוא היה צריך פה תיקון, במקום שיוולדו ש-ד-י-ם, שהיה מוליד ש-ד-י-ם ורוחין אז הם היו צריכים להוליד בנים, ודווקא הנשים הצדקניות היו צריכות ליזום תיקון זה כנגד הפגם של חוה שגרמה מוות לעולם, לאדם הראשון, ונגרם שהוא פרש ממנה והוליד ש-ד-י-ם לכן במצרים הנשים יזמו את התיקון והולידו בנים! גם עמרם שהיה גדול הדור פרש מאשתו וגרם לגזרה על הזכרים ועל הנקבות ומרים שגם היא באה לתקן את חטא חוה שכנעה את אביה עמרם להחזיר את יוכבד אשתו. דבר זה בא לתקן את פרישת אדם הראשון מחוה.

גם דברנו על העניין של נשירת אברים של אדם הראשון, שהיה אדם הראשון, שהוא כלל את כל הנשמות ואחר כך נשרו אבריו בגלל הפגם. וכן רואים את משה שהוא גם כולל את כל הנשמות ואת עם ישראל שזה הנשמות האלה שצריכים לעשות להם תיקון דווקא להתאחד לקומה שלימה כנגד נשירת האברים של אדם הראשון בחינת "כאיש אחד בלב אחד".

עניין של קריעת ים סוף, זה כבר כתוב אני חושב בספר "יסוד במלכות", שהמים בחינת תאוה והיהודים יכלו לעבור בתוך הים ביבשה. זאת אומרת, שוב פעם התאוה לא פגמה בהם והמצרים שהיו מושחתים ומלאי זימה אז נכשלו בתוך המים.

שאלנו מה איכפת לקדוש ברוך הוא מהרשע הזה פרעה? בשביל זה הוא צריך לעשות כל כך הרבה עניינים כדי להראות את האותות לרשעים? במה הם נחשבים הרשעים? הרי "את כל הרשעים ישמיד", לעתיד לא יישאר שום רשע אז מה צריך להתחשב בהם כל כך הרבה, עם ישראל צריך לסבול וכל העניינים האלה? אז באמת אין צורך בזה, אבל בשביל הגרים! שהרי כתוב, ש"לא גלו ישראל בין האומות אלא לצרף אליהם גרים".

למה ה' יתברך הכביד את ליבו של פרעה? אז סיפרתי להם שהדייגים, מתי שהם דגים דג בים זורקים את החוט לתוך הים ומחכים. אם הדג הוא גדול הם לא מושכים אותו מיד בחזרה כי זה ישבור את החכה, נותנים לו חוט שילך וילך, הוא חושב שהוא בורח אבל הוא לא בורח, הוא תפוס, עד שהוא מוציא את כל הכוח שלו ואז בקלות מוציאים אותו בחזרה על החוף; אז ככה ה' יתברך נתן לפרעה להשתולל כמה שרצה, הוא הוציא את כל החיות ממצרים והשאיר את מצרים "כמצודה שאין בה דגן וכמצולה שאין בה דגים".

ובזכות זה שהקדוש ברוך הוא התעלל בפרעה, התעלל במצרים. דווקא "בדבר אשר זדו עליהם". אז יתרו התגייר, זה העניין של הגרים זה לא היה כל כך בשביל פרעה כמו בשביל יתרו. שיתרו הוא הטוב שברע, העניין הזה זה היה צריך להיות מתאים לראש של עבודה זרה, יתרו. ומיתרו יצא פינחס ופינחס הוא תיקון הברית, שזה גם כן התיקון של עץ הדעת טוב ורע, שהרי ירדו למצרים כדי להעלות את הניצוצות של הק-ר-י של אדם הראשון. זה הכל מבחינת תורת התיקון.

גם מובא בספרים הקדושים שמשה היה גלגול של נח. אז כפי שנח לא התפלל על רשעי דורו, משה מסר נפשו עליהם. כפי שנח היה בתיבה, גם משה היה בתיבה. והיות שהם השחיתו את דרכם, אנשי דור המבול, אז לכן במצרים היו זורקים את התינוקות ליאור, מידה כנגד

מידה.

וגם מובא שמשם הוא בחינת הבל, זה כתוב בספרים ולכן הוא הרג את המצרי שהיה בחינת קין, הרע שבקין, הרג אותו בשם המפורש.

עוד משהו שכתוב, שאדם הראשון היה כפוי טובה שאמר, "האישה אשר נתתה עמדי וכו'" אז משה רבנו שהיה תיקון שלו, גם ניכשל קצת בענין הזה. ואמר "למה הרעות לעם הזה"; הרי אדם הראשון לא גורש מגן עדן, עד שלא דיבר דברים, הטיח דברים כלפי מעלה. אז כפי שהוא גורש מגן עדן בגלל העניין הזה של כפוי טובה ודברים לא במקום, ככה משה רבנו נבצר ממנו להיכנס לארץ ישראל גם בגלל העניין הזה שאמר "למה הרעות". הכניסה לארץ, זה משול לענין של כניסה לגן עדן.

גם ידוע שפגם הדיבור קשור לפגם הברית, ויהושע היה בחינת יוסף, בחינת תיקון הברית. אז הוא הכניס את העם לארץ, לתקן את זה שיוסף הוציא אותם מהארץ, "הלך החבל אחר הדלי", כתוב במדרש תנחומא.

בע"ה, זה תורת התיקון. אומרים חז"ל, "איפה שאדם מקלקל שם הוא צריך לתקן". אם בן אדם, לא עלינו, נכשל בלשון הרע אז צריך לשמור על הלשון, וכן הלאה. בפרשיות האלה שאנחנו רואים אחרי מה שהיה עם חטא אדם הראשון וחווה, כל הפרשיות באות לתקן. בכלל עד סוף התיקון כולנו באים לתקן את החטא של אדם הראשון, והחטא של קין והבל, ומיעוט הלבנה, ושבירת הכלים. מיעוט הלבנה ושבירת הכלים הם מושגים בקבלה, על זה כרגע לא נדבר. נדבר על העניין של חטא אדם הראשון והעניין של חטא קין והבל.

בודאי שכל המנהיגים בכל הדורות עד סוף התיקון, ראשי עם ישראל האמיתיים, הם אחראים על התיקון של הדור ויש ענין של גלגול. שהנשמה מתגלגלת לתקן ומעמידים אותה באותו ניסיון בהיסח הדעת מה שהיה בגלגול קודם כדי שאדם יוכל לתקן מה שפגם. זה נקרא מצד אחד ענין של גלגול מצד שני מידה כנגד מידה, כמו שהוא פגם כך הוא צריך לתקן, זה מפתח להבין פלאי פלאים, פלאות של כל הסיפורים שיש בתורה. שיש בודאי הרבה טעמים בלי סוף לכל הסיפורים, אבל בדרך הזו שה' יתברך נתן לנו להתבונן אפשר להסיק ולהקיש דברים חשובים מאד, בע"ה.

עכשיו צריך לדעת, כתוב ב"שער הגלגולים" קין והבל יש בהם שני חלקים כמו כל אחד מאתנו, יש חלק טוב ויש רע. גם אצל הבל היה טוב והיה רע, גם אצל קין היה טוב והיה רע. אלא שאצל קין הרע הוא היה הרוב ומיעוטו טוב ואצל הבל הפוך, רובו טוב ומיעוטו רע. הטוב של קין טוב מאד, כי הוא נשמה מאד גבוהה וגם הרע שלו רע מאד.

וצריך לדעת שבאותו דור יכולים להתגלגל בכמה גופות שונים כמה חלקים של אותה נשמה, ככה כתוב ב"שער הגלגולים". יכול להתגלגל אצל אדם מסוים רוב הרע של קין ואצל אחד מיעוט הטוב שבו וכן הלאה, וה' יתברך הוא עושה פלא פלאים של עלילות כדי להביא כל דבר לתיקון שלו בלי שאנחנו מבינים בכלל. אבל בדברים האלה קצת ה' יתברך מגלה לנו, אז עכשיו יש פה כמה דברים שצריכים ריכוז ותיראו איזה פלא פלאים.

ככה, יש את אדם ויש את חווה ויש את הנחש, שלושתם פגמו גם אדם גם הנחש וגם חווה. יש כמה פגמים בזה, פגם שאכלו מעץ הדעת טוב ורע, פגם שאדם לא שמר על אישתו, פגם שהוא התפתה אחריה, פגם שכתוב בזהר הנחש בא על חווה, פגם שהוא פרש מאישתו ק"ל שנה ופגם בברית. ולכן אומר האר"י ז"ל ירדו למצרים לתקן את הניצוצות גם חווה עצמה הפגמים שעשתה. ואחר כך יש את הפגמים של קין והבל שני דברים, שקין התקנא בהבל על זה שה' יתברך העדיף את הקורבן של הבל וגם התקנא על זה שלהבל היה עוד תאומה יתרה ולו לא היה. והוא הרג את הבל, הוא היה הרוצח הראשון. אפילו האדמה שפתחה את הפה

לשתות את הדם של הבל, היא צריכה גם כן לעשות תיקון על זה. אנחנו כבר גילינו קצת בשיעורים קודמים על העניינים האלה איך זה מתגלגל, אז ככה, אמרנו שמשה הוא גם גלגול של הבל וגם גלגול של אדם הראשון, הטוב של הבל. יתרו הוא הטוב של קין, פרעה בחינת הנחש. יתרו לפני שהתגייר היה גם בחינת ס"א, אחרי שהוא מתגייר הוא צדיק.

חוה, ציפורה והתאומה של הבל - אותו דבר. יתרו, הנחש וקין - אותו הדבר. משה, אדם והבל - אותו דבר. זה שלושת ההקבלות, שלושת הגלגולים פה, עכשיו בא נלך למה שהיה כאן.

קודם כל, אמרנו בפעם הקודמת, זה שעם ישראל הלכו במדבר זה כנגד תיקון של גן עדן שבזמן שהיינו כלולים בנשמת אדם הראשון היה בגן עדן כל טוב ולא עבדנו את ה' כמו שצריך, אז עכשיו ניסו אותנו במדבר: שבמדבר אין כלום והשפע היחידי זה מהשמים. כמו שהינו צריכים להימנע מלאכול עץ הדעת טוב ורע, במדבר אכלנו את המן, מה שהי נתן, כל אחד לפי אמונתו - ככה קיבל את המן. כפי שגן עדן היה כל כך יפה, כנראה: שפע, מה שרוצים בגשמיות וברוחניות; ככה המדבר היפוכו של ענין.

כמו שאדם הראשון נפל בענין של עץ הדעת טוב ורע, ככה השם התגלה למשה בסנה. הרי העץ גם כן גרם תקלה, עכשיו העץ שהוא סנה, קוץ, זה לא עץ יפה, הוא התיקון של זה. כמו שהי יתברך עשה להם אחרי החטא כותנות והלביש אותם, עכשיו משה כשהגיע לסנה "של נעליך מעל רגליך" שהנעלים זה עיקר הלבוש של האדם, להוריד שלא יהיה בחינת לבוש שמה. בענין הזה ש"הסנה בוער ואינו אוכל" זה העניין הזה תיקון של עץ הדעת ששם בערה התאוה שלהם והם אכלו. ופה הסנה בוער ואינו אוכל לא נגמר, זה כנגד זה, זה הבחינה הזו.

עכשיו בעצם משה רבנו שהוא גלגול של אדם הראשון, אדם הראשון לא שמר על אישתו, על חוה, הוא היה עסוק בלימוד תורה; הנחש בא לאישה, והוא לא הפריד. וגם אחר כך שהיא באה לפתות אותו, הוא שמע בקולה ונפל. זה יש כמה תיקונים בענין הזה אצל משה, ציפורה ויתרו והרועים הרעים בפעם הראשונה שמשה בא למדין. אדם הראשון היה צריך להפעיל גבורות דקדושה להילחם על אישתו לא לתת לה לפול אצל הנחש, לשמור עליה, גם הוא, לא ליפול וגם להילחם נגד הנחש, "הבא להורגך - השכם להורגו". הוא לא עשה כך הוא שיתף פעולה.

עכשיו שהוא בא בגלגול אצל משה, וציפורה באה להוציא מים מהבאר, הבאר זה התורה, כמו שאדם הראשון היה עסוק בלימוד תורה ולא שמר על אישתו עכשיו היא באה לבאר, שזה בחינת תורה, משה מגיע והוא נענש כי נאמר עליו שהוא 'איש מיצרי' והוא לא היה איש מיצרי, זאת אומרת יש איזה מין מסכה שלא מצד הקדושה שקראו לו איש מיצרי. הוא בא לשמה ובאים הרועים הרעים לפגום בציפורה ואז משה מפעיל גבורות דקדושה ומגרש אותם ומציל אותה. זה תיקון לזה שאדם הראשון לא הציל את חוה כי היה עסוק בלימוד תורה, עכשיו באים לבאר, שזה בחינת לשאוב מים לדלות מים, זה בחינת 'דולה מתורת רבו' זה בחינת לימוד תורה, ושם הוא מתקן את זה.

עכשיו ברגע שחווה חטאה והנחש גם כן בא עליה, היא נעשקה על ידי הסי"א, זה בחינת ציפורה שהיא הבת של כהן עבודה זרה, של יתרו. ולכן הנחש שזה בחינת יתרו לפני שהתגייר, הוא יש לו את ציפורה. הוא נותן את ציפורה למשה בחזרה, שזה בחינת חוה, שהוא מקבל, אדם הראשון, שזה בחינת משה, הוא מקבל את חוה בחזרה ולכן הוא מתחתן אתה.

עכשיו, חוה לא שמרה על הברית לא של עצמה ולא של אדם הראשון שהם שימשו לפני הזמן, היו צריכים להתאפק עד שבת ולא התאפקו; ולכן עכשיו ציפורה מלה את הבנים של משה, זה היא גרמה לו את הפגמים, 'האישה אשר נתתה' אשר נתתה עמדי זה נכון, היא גרמה לו ליפול אבל הוא היה צריך להיות חזק, לא לשמוע בקולה ולא לעשות מה שעשתה. עכשיו זה גרם מוות לאדם, נכון? היא כיבתה את נרו של עולם. עכשיו מתי שהוא, משה, לא מל את הבנים שלו, זאת אומרת זה פגם בברית, לא שמר על הברית של הבנים שלו, בא הנחש, כתוב במדרש לטרוף אותו - את משה. באה ציפורה - מלה אותם והצילה אותו, זה כנגד זה, שחוה פגמה בברית, גרמה לו פגם בברית והרגה אותו. עכשיו ההפך, היא תיקנה את זה והצילה אותו, זה בחינת ציפורה - בחינת חוה, שמצילה את משה - בחינת אדם הראשון, על ענין של פגם הברית.

עכשיו העניין הזה שבא הבל, שזה משה כתוב שהוא בחינת הבל, לבחינת קין, הטוב שבקין, שזה בחינת יתרו. למה קין הרג את הבל? אמרנו שהיה לו תאומה יתרה ולכן עכשיו יתרו נותן לו אישה, נותן לו את ציפורה, זה תיקון של העניין הזה. הוא נותן לו את האישה למשה שהוא גלגול של הבל.

דבר שני, כתוב שמשה היה עומד ומשרת אותם בסעודה, אז זה הבחינה של סעודה של תלמידי חכמים, זה כמו העלאת קורבן. והקנאה של קין על הבל היה בענין של קורבן שהשם לקח את הקורבן של הבל ולא הקורבן של קין. פה רואים שמשה משרת אותם בסעודה, זאת אומרת שיתרו יושב ומגיע לו כל הכבוד, מה שלא קיבל אז שהוא היה קין ועכשיו הבל משרת אותו, זה תיקון לענין הזה של הקנאה. מה שהיה עכשיו, יש ענין בסעודה הזו, אז הוא עשה תיקון לתאומה היתרה, עשה תיקון לענין של הקורבן.

עכשיו, הוא התקנא בעצם, קין התקנא באחיו הבל על עבודת ה' שלו, זה שהבל עשה עבודת השם טובה והשם רצה את עבודת השם של הבל ולא רצה את עבודת השם שלו ולכן הרג אותו. עכשיו, במקום להרוג אותו הוא צריך להציל אותו בגלל עבודת השם. בא יתרו והוא אומר למשה: 'תראה, אתה תיפול, אתה תתמוטט, אתה לא יכול לעמוד בזה', מה פתאום יתרו דואג פתאום למשה, זה בגלל זה שהוא גלגול של קין והוא צריך עכשיו במקום, לרצוח אותו, לקנא בו על עבודת השם, בכל זאת הוא מסתכל, יש לו עין לראות שמשה גדול ומשה ראש ונכבד ביותר. במקום להרוג את משה כמו שהרג את הבל אז עכשיו הוא מציל אותו, הוא אומר לו: 'אל תעבוד כל כך קשה, תיקח לך עוזרים וסגנים ושרי אלפים', זה תיקון של העניין ההוא שהוא התקנא בעבודת השם שלו והרג אותו.

ולכן איך אנחנו יודעים גם כן שיש איזה מין ניצוץ של רוצח אצל יתרו, למרות שהוא החלק הטוב של קין, כי מה שהתפעל מאד יתרו דווקא זה ש"בדבר אשר זדו עליהם", בעניין שהם חשבו לרצוח את עם ישראל, השם ניפרע מהם.

גם כן יש פה עוד תיקון ליתרו, שהרי בעצם קין למה הרג את הבל? הרי אם אדם יודע שהכל בהשגחתו יתברך והכל לטובה, "מה שהשם עושה, עושה לטובה", אז אם השם לקח את הקורבן של הבל, כל הכבוד, ברוך השם, למה לקנא? למה להיות רע? אבל בעצם זה שהוא הרג את הבל הוא כעס על השם, הוא חלק על השם, הוא חשב שהשם לא בסדר. מה הוא לקח את הקורבן של הבל במקום הקורבן שלו? זה כעס על השם. בשביל כעס על השם בא רצח. עכשיו יתרו מתפעל מהשם יתברך, הוא אומר: 'תראה איך הוא צודק, איך דרכיו צודקות', והוא מתקן את זה שהוא כעס עליו בזה שהוא אומר: "בדבר אשר זדו עליהם" בזה נסגר התיקון.

אדם וחוה - בגלגול אברהם ושרה; "כל מה שתאמר אליך שרה, שמע בקולה" - תיקון

ש'אדם שמע לחוה. חוה מוסיפה על האיסור לא לאכול מעץ הדעת ואומרת לנחש שהשם אמר שאסור לגעת בעץ, זו תוספת שגורמת לחטא שגורם למות לעולם שגורם גם לבעית שלום בית בין אדם וחוה. שרה אימנו נכשלת כאשר אומרת על אברהם: "ואדוני זקן" ולתיקון ההוספה של חוה שגרמה להוספה של שרה שהיא גילגול שלה, השם יתברך גורע ומשמיט את התואר "זקן" מאברהם וגורם כך לשלום בית לתקן את פגם חוה!

אברהם מכניס אורחים - תיקון לאדם שגורש מגן עדן. שרה מגרשת את הגר, תיקון שלא גירשה את הנחש. אברהם מגיש למלאכים לשון - תיקון ללשון שחטא בעץ הדעת.

אדם וחוה לא חיכו ושימשו לפני שבת - אברהם ושרה נאלצים להמתין רק לעת זקנותם נולד להם בן, כאשר חדל להיות לשרה אורח כנשים. "ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" - תיקון לכפיות הטובה של אדם שאמר "האישה אשר נתתה עימדי". אברהם הושיב את האורחים תחת העץ, תיקון לעץ הדעת טוב ורע, כי כשהיו יושבים תחת העץ היו יודעים מי טוב ומי רע, בחינת עץ הדעת טוב ורע.

"איה שרה אישתך? הנה באוהל" - כנגד חוסר הצניעות של חוה שהסתובבה בחוץ. חוה איבדה חלתו של עולם, חוה כיבתה נרו של עולם; אצל שרה היה תיקון לזה שהרי "היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת וברכה מצויה בעיסה וענן קשור על האהל".

כתוב בספרים הקדושים, "בחסד לאברהם", של הרב אזולאי ז"ל שבכל דור ודור כל צדיק וצדיק שבכל דור ודור הוא תיקון של אדם הראשון והוא צריך לעשות את התיקון של אדם הראשון, כל צדיק הוא בחינת איבר אחר של אדם הראשון, בסוף התיקון אחרי שיבוא משיח, יתקבצו כל האברים ביחד בחזרה ויהיה מלא קומה של אדם הראשון בחזרה ואז הוא יעלה מעלה, מה שהיה לפני החטא ועוד יותר, זה העניין הזה.

עכשיו בענין השיטה שקצת התחלנו להקיש ממנה כל מיני הקשות, להבין, לעומק את הספורים של הפרשיות ותורת התיקון והגלגול והמידה כנגד מידה: כפי שאדם פוגם ככה הוא צריך לתקן, כל ההקדמות שעשינו קודם, התוספת זה, שצריך לדעת מיהו המתגלגל, איזה חלק שלו מתגלגל, אם זה או חלק הטוב שלו, או חלק הרע שבו, מיהו המתגלגל? באיזה מעשה הוא פגם? ולפי הסיפור שבפרשה באיזה מעשה, הוא מעומד בניסיון, ובאיזה מעשה הוא מתקן.

בדרך כלל צריך להסתכל גם כן על מי, מופיע אתו, כי בודאי שאם בן אדם פגם עם מישהו אז הוא צריך לתקן עם אותו משהו בגלגול אחר וכך אפשר להבין פלאי פלאים של דברים. גם הדומם, צומח, חי ומדבר, צריכים לתקן איפה שפגמו.

כיון ש"השם יתברך לא מקפח שכר כל בריה", ויש חיות אלוקית בכל אחד מהמדרגות האלה, לכן יש להם ענין של תיקון. בחכמה ישנן על כך הרבה שאלות האם לספירות יש בחירה? האם, למלאכים יש בחירה? האם לבעלי חיים יש בחירה? האם לכלבים למשל, שלא נבחו, כשיצאנו ממצרים מגיע להם על זה שכר, זה סימן שהם יכלו לנבוח, אם הם לא נבחו, אז הייתה להם בחירה, אז לכלבים יש בחירה? ולעכבישים בבית המקדש שעזרו לשרפה עם קורי-העכביש יש בחירה? ישנן הרבה שאלות. לא בזה אנחנו עוסקים כרגע, אלא בכלל, שבדומם, צומח, חי, מדבר, שפוגם, חייב לתקן באיזה שהיא דרך. לפי הנוסחה הזו, אפשר להבין בעזרת השם ובסיעתא דשמיא חידושים אמיתיים.

ונתחיל באברהם, אברהם אבינו היה מקרב את הבריות ע"י שהיה מאכיל ונותן להם לשתות, ואומר להם לברך- זה תיקון של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע וקלקל, והרחיק את כל הבריות מהשם יתברך וגרם להסתר פנים, ולכן היה לאברהם אבינו, עץ שהיה בוחר את האנשים שהיו באים אליו, כנגד עץ הדעת טוב ורע.

ושרה היא גלגול של חוה, באה לתקן את חוה, חוה לא הייתה צנועה, הייתה בחוץ ולכן הנחש בא והתחיל לדבר אותה, היא לא הייתה בתוך האוהל עם בעלה, היא הייתה לבד לכן מובא, ששרה בתוך האוהל, וכפי שחוה הייתה דברנית, שרה ידעה לדבר ובעיקר ידעה לשמוע; שחוה לא שמעה מה שהשם אמר בדיוק והוסיפה שאמרה לא לגעת בעץ. עכשיו שרה שומעת את, הבשורות של השם יתברך שהוא שולח, כשהיא בתוך האוהל בחינת צניעות. כפי שמובא, בספרים הקדושים, שבחינת הנידה התחיל אחרי החטא של חוה, ככה שרה פסק לה, להיות לה אורח כנשים ורק אחר כך חזר ונתעברה, זה בא לרמוז על התיקון הזה, שעכשיו היא צנועה.

ענין של הכנסת אורחים מובא בקבלה שזה ענין יסוד במלכות, לחבר יסוד במלכות - קודשא בריך הוא ושכינתה, שאוהל או הבית זה בחינת המלכות, הכלי, מכניס אורח - מכניס את היסוד, ההשפעה, בתוך הבית וזה התיקון ל"נרגן מפריד אלופי", שהם הפרידו את הייחוד העליון של י-ה-ו-ה על ידי החטא שהם עשו בחטא עץ הדעת, השם לא יכל להתייחד עם השכינה, על ידי הכנסת אורחים הם מתקנים את זה וגורמים לייחוד עליון.

העניין של לוט ענין עמוק מאוד, כתוב בזוהר שלוט הוא יצר הרע, ובודאי דוד המלך יוצא מלוט דרך רות המואביה, דרך מואב; ובזמן שלוט היה מתחבר עם אברהם, אז שכינה פרשה מאברהם, השם לא היה מתגלה אליו. זה העניין הזה שאמרנו שאדם הראשון היה צריך להפעיל גבורות של קדושה לסלק מעליו ומעל אשתו את יצר הרע, הנחש, והוא לא עשה את זה. אז עכשיו אברהם אומר "הפרד נא מעליי", זה לא דבר פשוט, מעלי זה בחינת השפעת מוחין, שהמוחין באים מלמעלה, לאדם עד החוזה שלו, להוציא את היצר הזה שהתערבב הטוב עם הרע והייתה יניקה של היצר מאברהם על ידי לוט.

מצד שני כתוב: אדם, ראשי תיבות: אדם דוד משיח. אז בודאי היה בתוכו בחינת המשיח, הבחינה הזו שכתוב ש"יצר הטוב הוא טוב והיצר הרע הוא טוב מאוד", למה הוא טוב מאוד? כי הוא מביא לתיקון העולם על ידי זה שנתגבר עליו, לעתיד לבוא זה בחינת תיקון הסופי, בחינת משיח - בחינת תיקון הסופי של התגברות על היצר הפרטי והכללי, אז זה בחינת דוד, זה קשור ללוט שהיה קשור לאברהם.

הנחש בא על חוה והטיל בא זוהמה, כתוב בזוהר, זאת אומרת שיש פה איזה זיווג לא בקדושה, ההפך הגמור; התיקון לזה זה בחינת לוט ששוכב עם הבנות שלו, כי הבנות של לוט שכבו אתו לשם שמים. כתוב שהחטא של אדם עץ הדעת טוב ורע היה בענבים היא סחטה לו ענבים ונתנה לו. ככה מובא וגם העניין של לוט והבנות שלו, זה היה על ידי זה שנתנו לו ענבים, יין והוא השתכר וככה בתחבולות, לפגום זה קל, להוציא את הניצוצות אחר כך מהיצר זה קשה מאוד, תחבולות של השם יתברך, מלוט יוצא משיח.

העניין ששרה אומרת לגרש את הגר ואת ישמעאל, שהם היו מצד הקליפה כדי להציל את יצחק, מהשפעות של ישמעאל, כי ישמעאל היה מצחק (עבד ע"ז), זה התיקון של חוה שהייתה צריכה לגרש את, היצר הרע מעליה, את הנחש, ולא גירשה.

ואברהם שהוא בחינת אדם, חרה לו העניין הזה ואז השם אמר לו "מה ששרה אומרת, שמע בקולה", כנגד "האישה אשר נתתה עמדי", אדם הראשון היה כפוי טובה ואמר שכל מה שקרה לו, זה בגלל אשתו, חוה, היא הייתה שליחה רעה, זו האמת. ושרה שהיא התיקון שלה, היא שליחה טובה להוציא את הרע מתוך הבית. ולכן אברהם צריך לשמוע בקולה וזה התיקון.

אברהם הוא תיקון של אדם הראשון שהיה לו גלוי פנים, השם יתברך היה אתו כל הזמן. הוא פגם ואז הוא הסתתר ואז השם שאל אותו: "אִיֶּכָה?" - 'איפה נעלמת? איפה אתה?'

איפה נפלת? כנגד זה בא אברהם אבינו בעולם שהוא בהסתר פנים לגמרי, עבדו אלילים; והוא מפרסם את השם יתברך והוא אומר 'איכה?' כתוב במדרש שאברהם שאל, 'האם יש מנהיג לבירה הזו?' ואז השם אמר לו כן, יש מנהיג. זאת אומרת התעוררות לגלות את אלוקותו יתברך בעולם של אברהם אבינו שזה היה עיקר העבודה שלו זה התיקון של אדם הראשון שהסתיר את אלוקותו של השם בעולם. זה כמו שהשם שאל: "אֵיכָה?" אברהם שאל 'האם יש מנהיג לבירה הזו?'

כפי שאדם הראשון ירש את גן העדן והיה צריך לעבוד את השם ככה אברהם אבינו יורש את ארץ ישראל, אבל לבחינת יצחק לא לבחינת ישמעאל, להפריד את הטוב מהרע זה העניין הזה, שאברהם ושרה עשו נפשות - זה לתקן את החורבן שגרם אדם. אדם וחווה הפילו את כל הנשמות לתוך הקליפות והם צריכים לתקן אותם, לקרב אותם מחדש.

יש ענין שאחרי ששרה נפטרה אברהם לוקח בחזרה את הגר, שהיא נקראת קטורה שמעשיה נאים כקטורת. הרי חווה למה החטיאה את אדם הראשון? למה נתנה לו, לאכול? כי פחדה אחרי שהיא כבר אכלה וראתה שהיא עשתה עברה וידעה שהיא תמות, כי השם יעניש אותה, היא פחדה שביא לו אישה אחרת; ולכן אנחנו רואים ששרה אומרת: 'תיקח את האמה', שהיא הייתה עקרה ולא יכלה להביא ילדים, היא נתנה לה את האישה, את הגר, לאברהם כנגד זה שקודם החטיאה אותו כשהיה אדם הראשון, כי לא רצתה שתבוא אישה אחרת עכשיו התיקון זה שהיא תיתן לו את האמה, הגר.

ברור שאברהם בחינת תיקון הברית בחינת מל את עצמו להוציא את הערלה שחופפת על העטרה ולנתק את היניקה של הערלה למעלה, מהיסוד הקדוש למעלה כדי שהשפעה לא תלך לס"א.

תיקון לזה שהשם גירש את אדם, מגן עדן זה שהוא אמר לאברהם "לך-לך" - הפוך - לתוך הארץ, ארץ הקודש, ארץ ישראל. אתם רואים, אפילו השם יתברך שמח לשנות לטובה מה שצריך. העניין הזה, שהאבות היה להם קשה עד שזכו לבנים; מובא שזה כדי שהאמהות הקדושות תתפללנה לפני השם, כי "הקב"ה מתאוה לתפלתם של צדיקים", כי אם היה עושה אותן גם פוריות אז לא היו, מתפללות כי היו יפות, חכמות, עשירות אז כביכול מה הן צריכות להתפלל?

אבל ע"פ הסוד, זאת אומרת ע"פ עבודת הנפש העניין הוא, כמו שאמרנו, שהצדיקים הם באים לתקן את העניין של פגם אדם הראשון באותו הדור וככל שבאים לתקן ככה יצר הרע רוצה, למנוע וכשאדם לבד, צדיק לבדו זה עדיין לא התפשטות ולא התבססות: כשיש לו, תלמידים, כשיש לו בנים זה המשכיות, אם יחסלו אותו אז יש לו כבר בנים, יש לו כבר תלמידים, זה כבר לא יחסל את התיקון, זה ימשיך. ולכן כל ההתחלות של התיקון הם קשות, כי היצר מנסה למנוע לחסום את הדרך, לכן היה העניין הזה אולי גם מצד ההשגחה העליונה כדי להגיד שהיצר לא ישגיח, מה שרה יכולה להוליד! היא כבר זקנה! גמרנו! אין לה שום סיכוי! ואז - לפתע פתאום היא מולידה את יצחק. יולדת את יצחק כשכולם כבר מתייאשים מהגאולה.

אז התחלנו להגיד שאברהם מל את עצמו כדי לתקן את העניין שהוא גרם, האדם הראשון, כתוב שהיה מושך, בערלתו מושך בערלתו זה הפך הברית היה פוגם פגם הברית, אדם הראשון; ואברהם חתך אתה, הערלה, קיצר את היניקה זה כנגד זה בדיוק פלא פלאים! נכון ששרה, נגנבה במצרים. מי גנב אותה? בבית פרעה היא נלקחה ומי עוד גנב אותה? אבימלך, פעמיים, היו ליצני הדור מרננים שנתעברה מהם, או מזה או מזה, מאבימלך בעיקר והיא הייתה שמה ולא יכלו לגעת בה; זה התיקון לזה שחווה שכבה עם הנחש שהיא

לא הייתה נאמנה ופה היא הייתה נאמנה, הרי שרה הגלגול של חוה, ופרעה ואבימלך בחינת הנחש והיא הייתה ברשותם אבל לא יכלו לגעת בה. זה תיקון של חוה שפגמה עם הנחש. כתוב גם: "היניקה בנים שרה", ששרה הייתה מיניקה. כתוב במדרש, מדרש תנחומא, וכל הרשעיות שמה היו אומרות: 'הא, היא.. בטח. הא, איך יכול להיות שיש לה חלב? איך יכול להיות שהיא ילדה?' אז הביאו לה את התינוקות שלהם כאילו שהם, צריכות חלב בשביל התינוקות והיא היניקה את כולם, זה בחינת שהיא אם כל חי, ולכן כנראה שרה נפטרה לפני אברהם וזה למה? כי הוא בכה אותה, הוא קבר אותה, הכניס אותה למערה, שהמערה זה פתח לגן עדן זה תיקון של חוה ואדם הראשון: שאדם הראשון לא העריך את אשתו. שאמר 'האישה אשר נתתה עמדי ועכשיו הוא, בוכה על האישה הזו שהלכה לו, שרה, הוא בוכה ומצטער.

חברון לשון חיבור זה בא, לחבר את הפירוד שהם גרמו, אדם וחוה, גרמו לפרוד לכן נקברו שם. מערת המכפלה, למה נקראת מערת המכפלה? שיש שמה שתי מערות כמו שבגן עדן היה שני עצים: עץ הדעת טוב-ורע ועץ-החיים. ומי קבור שמה? אדם וחוה אז רואים שהתיקונים שלהם, נמשכים ובאים לאותו מקום.

ומדוע נפטרה שרה לפני אברהם? כי חוה התחייבה מיתה לפני שחטא האדם הראשון ונחייב גם הוא - וכאן שרה נפטרה לפני אברהם לתיקון הנ"ל.

וסוד ידוע ששרה נפטרה כי חשבה שיצחק הועלה כקרבן בעקידה, ויצחק הוא גם גלגול והמשך תיקון אדם הראשון. כפי שחווה לא ריחמה והחטיאה את אדם הראשון וגרמה לו מוות כך מתוך רחמים וכאב על יצחק שחשבה שנעקד פרח נשמתה ומתה, לתקן את חוסר האכפתיות של חוה כלפי מות אדם.

ומדוע נדרש אברהם אבינו לשלם עבור מערת המכפלה? הרי זה בא לתקן את כפיות הטובה של אדם הראשון שלא גורש מגן עדן עד אשר גידף והטיח דברים כלפי מעלה - ולכן עתה היה צריך אברהם אבינו ע"ה לשלם בדמים לזכות במערת המכפלה שהיא כידוע פתח לגן עדן כדי שלא יהיה כפוי טובה - לכן נדרש לשלם כי כאשר קיבלו הכל חניס - כמובן מאליו בזמן היותם בגן עדן לא העריכו זאת בחינת 'וישמן ישורון ויבעטו' - וזהו תיקונו. עפרון החייתי הוא בבחינת הנחש שהפתח לגן עדן ברשותו ורק תמורת דמים פדה אותו אברהם ממנו. שרה היא הראשונה הנקברת שם, כי היא גרמה - בבחינת חוה - לחטא שלבסוף גרם לסילוקם מגן-עדן, וכאן היא הראשונה לחזור אליו, כי שרה זכתה לתקן את חטא חוה.

יעקב - גלגול של אדם הראשון. פרעה - גלגול של הנחש. מדוע יעקב צריך למות במצרים, הרי בסוף ממילא נקבר בארץ ישראל? אדם הראשון פגם במצרים ק"ל שנה שפרש מאשתו ולכן יעקב יורד כדי לתקן את זה והוא צריך למות שם בעצמו כי הוא פגם בשז"ל שהוא כשפיכות דמים.

פרעה שואל אותו כמה שני חיידך. על האדם הראשון נגזר מיתה לאחר שחטא ולכן פרעה שהיה גלגול של הנחש רוצה לדעת כמה שנים הוא חי, ואיך זה שהוא לא מת עדיין! יעקב עונה לו, שהיה לו שנים רעות - כפיות טובה; במקום להגיד: 'ברוך השם!'; אותה כפיות טובה, כמו של אדם הראשון!

כל הפרשה מדברת על בירורים. יש שני סוגי בירורים: אפשר לברור אוכל מפסולת, ופסולת מאוכל. בפרשה שלנו יש את שניהם אוכל מפסולת: אברהם שיוצא מחרן, מבין עובדי אלילים; פסולת מאוכל: לוט שנפרד מאברהם.

אנחנו יודעים לפי האר"י ששני אנשים נפגשים אחד צדיק שאינו גמור ואחד רשע שאינו גמור, הצדיק מדוע אינו צדיק גמור? כיון שלא מתוקן לגמרי. הרשע מדוע אינו רשע גמור?

כיון שהוא לא רשע לגמרי. תפקיד הצדיק לתקן את הרשע, אך אם הרשע לא רוצה להיתקן, הצדיק לא יכול לתקן אותו, בשביל שתהיה השפעה צריך רצון ויכולת מצד המשפיע, ורצון ויכולת מצד המקבל. ואז הצדיק נשאר צדיק גמור, והרשע נשאר רשע גמור.

ידוע שאברהם היה הרב של לוט ולוט רב איתו כשווה בין שווים, עם עזות ובוחר ללכת למקום היפה ומשאיר לרבו את המקום הפחות יפה, כמו תלמיד שנותן לרבו לישון על מזרון והוא יושן על המיטה, זו עזות. ולכן אברהם לא יכל להשפיע עליו, ולכן נתן לו בחירה או להישאר איתו או ללכת לסדום. לוט בחר ללכת לסדום, בחר בגשמיות, בחומריות, היה בשינוי צורה מאברהם, כמו שאדם חוטא, הוא מתרחק לבד. דוד יצא מסדום מתוך הקליפות שם מרות המואביה דרך לוט. דווקא היה צריך לדרוש: "מואבי ולא מואביה" בזמן דוד היה מחלוקת של בני דורו הרי אין לו יחוס.

לוט יורד לסדום משלוש סיבות: א. אולי יעשה תשובה בין הרשעים ויהיה לו ייסורי מצפון. ב. כדי להסתתר כי היה צריך לצאת ממנו משיח. ג. אולי יחזיר אותם בתשובה וישפיע מידות טובות של אברהם שהיו בו, את זה רואים בהכנסת אורחים.

ולכן גם אברהם מתפלל לשם שיציל אותם, בגלל שאולי יש שם צדיק בסדום, אולי לוט השפיע! אם לוט בחר ברע, מדוע אברהם מסכן את עצמו בשביל להציל אותו? אפשר לומר בגלל שידע שיצא ממנו משיח, וגם הקלי' (הקליפות) אולי ידעו, ולכן שבו אותו. המשפיע תמיד מפקח על המושפע מרחוק, אולי בכל זאת יעשה תשובה, אי אפשר להכריח אותו אבל פוקחים עין; אפילו הרהור תשובה, אולי לוט יעשה תשובה מפחד המלכים במלחמה.

אנחנו רואים שהקב"ה התגלה לאברהם רק לאחר שנפרד מלוט. לכאורה, צריך להיות התגלות כאשר אברהם עם לוט ומשפיע עליו, הרי זה טוב, אברהם איש חסד ומשפיע אפילו על רשעים ורחוקים ומקרב אותם. אז א', יש ענין של כבוד התורה, שמינית של שמינית בגאווה בשביל כבוד התורה ותיקון של אברהם, להגביל את השפע. כמו התיקון שהיה צריך לשחוט את בנו. לכאורה איש חסד, מה לו ולדבר כזה לשחוט את בנו?! אלא אברהם היה צריך גם גבורה בחסד, כי אם לוט לא רוצה לקבל, הרי זה בחינת תלמיד שאינו הגון. הרי אי אפשר להכריח אותו לקבל!